

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3279/2021
04.11.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у правној ствари предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Божидар Станисављевић, адвокат из ..., против противника предлагача Републике Србије, коју заступа Више јавно тужилаштво у Београду, ради рехабилитације, одлучујући о ревизији предлагача која је изјављена против решења Апелационог суда у Београду Рех-ж 11/21 од 22.03.2021. године, у седници већа која је одржана дана 04.11.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Рех-ж 11/21 од 22.03.2021. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија предлагача изјављена против решења Апелационог суда у Београду Рех-ж 11/21 од 22.03.2021. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев предлагача за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Решењем Вишег суда у Београду Рех бр 77/19 од 30.10.2020. године, усвојен је захтев за рехабилитацију предлагача, па је утврђено да су ништави решење Органа за прекршаје у Суботици Уп бр 15-2590/07 од 12.10.2007. године, решење Већа за прекршаје у Новом Саду и пресуда Прекршајног суда у Суботици Пр-2-5-2405/10 од 07.06.2010. године од дана њиховог доношења, као и правне последице истих, па се предлагач има сматрати неосуђиваним лицем. Ставом другим изреке, обавезан је противник предлагача да предлагачу накнади трошкове поступка у износу од 187.500,00 динара у року од 15 дана по пријему писаног отправка решења.

Решењем Апелационог суда у Београду Рех-ж 11/21 од 22.03.2021. године, преиначено је решење Вишег суда у Београду Рех бр 77/19 од 30.10.2020. године па је одбијен захтев предлагача за сопствену рехабилитацију којим је тражено да су ништави решење Органа за прекршаје у Суботици Уп бр 15-2590/07 од 12.10.2007. године, решење Већа за прекршаје у Новом Саду и пресуда Прекршајног суда у Суботици Пр-2-5-2405/10 од 07.06.2010. године од дана њиховог доношења, као и

правне последице истих, те се предлагач има сматрати неосуђиваним лицем, као и захтев за накнаду трошкова поступка.

Против правноснажног решења донетог у другом степену предлагач је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Чланом 404. ставом 1. Закона о парничном поступку прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија), а ставом 2. да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

По оцени Врховног касационог суда испуњени су услови за одлучивање о ревизији предлагача, као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. ЗПП у вези члана 30. став 2. ЗВП, због разматрања правног питања и уједначавања судске праксе у вези садржине и обима правног института приговор савести из члана 45 Устава РС („Службени гласник РС“, број 98/2006), због чега је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијано решење, у смислу одредбе члана 408. у вези члана 420. став 6. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, предлагач је од 2004. године припадник хришћанске Верске заједнице „Јеховини сведоци“. Решењем Општинског суда за прекршаје у Суботици Уп бр 15-2590/07 од 12.10.2007. године оглашен је одговорним за прекршај из члана 340. Закона о Војсци Југославије зато што се дана 06.03.2007. године, као војни обвезник, без оправданог разлога није одазвао појединачном позиву надлежног војно територијалног органа за служење војног рока и кажњен је новчаном казном у износу од 3.000,00 динара. Решењем Прекршајног суда у Суботици Уп бр 15-2590/07 (правноснажано од дана 04.11.2008. године, извршно дана 18.11.2008. године), предлагач је оглашен одговорним за прекршај из члана 340. Закона о Војсци Југославије и изречена му је новчана казна у износу од 3.000,00 динара. Предлагач није осуђиван, нити се против њега води истрага, није члан Ловачког савеза Србије, Стреличарског савеза Србије, или Стрелачког савеза Србије. Решењем Војног одсека-Комисије за служење војног рока у цивилној служби Уп-1 бр. 540 од 26.04.2006. године усвојен је захтев регрута, овде предлагача, рођеног ...1985. године и одобрено му је служење војног рока у цивилној служби у трајању од 9 месеци, и упућен је „Здравствени центар у Суботици“, у време које ће бити назначено у позиву, те ће именовани служити војни рок у цивилној служби на пословима који одговарају његовом образовању, склоностима и опредељењима. Предлагач је, у вези одбијања наређења претпостављеног старешине да задужи војну униформу, опрему и наоружање дао овлашћеном службеном лицу Војне полиције, у канцеларији начелника реферата Војне полиције, обавештење да је разлог због кога је одбио да изврши поменута два наређења претпостављеног старешине тај што је припадник Верске заједнице

„Јеховини сведоци“ и његова савест му не допушта да буде припадник Војске Србије и да користи наоружање, те да је два пута био од стране ВО Суботица упућиван на цивилно служење војног рока, последњи пут у септембру 2007. године, на основу његовог захтева, али је оба пута одбио да служи јер и цивилно служење војног рока има везе са Војском Србије. Пресудом Прекршајног суда у Суботици Пр-2-5-2405/10 од 07.06.2010. године (правноснажна дана 14.12.2010. године а извршна 10.01.2011. године) окривљени, овде предлагач, осуђен је на плаћање новчане казне у износу од 10.000,00 динара и трошкове поступка у износу од 1.000,00 динара.

Према становишту првостепеног суда, захтев за рехабилитацију је основан јер је предлагач оглашен кривим за прекршај неодазивања позиву за упут на служење војног рока, при чему је написао изјаву да не жели да служи војни рок у војним организацијама јер је Јеховин сведок, а његов приговор савести није цењен у складу са Универзалном декларацијом о људским правима и Међународним пактом о грађанским и политичким правима, која међународна документа је ратификовала држава СФРЈ као чланица Уједињених нација, чији је правни следбеник Република Србија, због чега су предметне одлуке донете противно начелима правне државе и опште прихваћеним стандардима људских права и слобода.

Према становишту другостепеног суда, захтев за рехабилитацију није основан, јер је предлагачу било омогућено да на адекватан и на закону заснован начин оствари приговор савести на који се позвао, тиме што му је омогућено, односно одобрено служење војног рока у цивилној служби у трајању од 9 месеци, упућивањем у „Здравствени центар у Суботици“ на послове који одговарају његовом образовању, склоностима и опредељима, што је предлагач одбио, јер се цивилна служба организовала и спроводила под војним надзором, што се косило са његовом савешћу.

Одредбом члана члана 45 Устава РС („Службени гласник РС“, број 98/2006) прописано је да лице није дужно да, противно својој вери и убеђењима, испуњава војну или другу обавезу која укључује употребу оружја (став 1.). Лице које се позове на приговор савести може бити позвано да испуни војну обавезу, без обавезе да носи оружје у складу са законом (став 2.).

Чланом 296. став 1. Закона о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ“, број 43/94 ... 37/02, Службени лист СЦГ“ број 7/02, 44/05), важећег у време извршених прекршаја, прописано је да војнику који због верских или других разлога савести, војни рок служи без оружја у јединици или установи Војске или Министарства одбране, служење војног рока траје 6 месеци, а ставом 2. да регруту који због верских или других разлога савести не жели да служи у цивилној служби, војни рок траје 9 месеци. Чланом 297. истог закона прописано је да се војни рок у цивилној служби служи у здравственим и општеспасилачким организацијама, организацијама за рехабилитацију инвалида и у другим организацијама и установама које се баве делатношћу од општег интереса и које се финансирају из буџета, а које одреди министар одбране, по правилу и у месту пребивалишта регрута.

Нису основани наводи у ревизији којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Институт приговора савести подразумева да регрут, који због верских или других разлога не жели да испуни војну обавезу рукујући оружјем, има право да му се

омогући да војну обавезу испуни без оружја, или у цивилној служби. Разлози савести омогућавају регруту једино да војни рок не служи под оружјем, али не и да војни рок не служи у установама Војске, односно Министарства одбране. Напротив, из цитираних уставних и законских одредби произлази да лице које из разлога савести не жели да испуни војну обавезу под оружјем, може да служи војни рок у установама Војске, односно Министарства одбране и у цивилној служби, у организацијама и установама које се баве делатношћу од општег интереса и које се финансирају из буџета. Предлагачу је омогућено да војни рок служи у здравственој установи-у „Здравственом центру у Суботици“ на пословима који одговарају његовом образовању, склоностима и опредељењима, што је предлагач одбио, јер се цивилна служба организује и спроводи под војним надзором, што се косило са његовом савешћу. Верска убеђења предлагача не могу да оправдају одбијање служења војног рока у цивилној служби. Разлози савести из верских убеђења омогућавају само одбијање употребе и руковања оружјем, а не и одбијање извршења војног рока у цивилној служби. Служење војног рока је било обавезно, па је суштина института приговора савести омогућавање служења војног рока и лицу које из верских убеђења не жели да рукује оружјем, а не да се том лицу омогући избегавање служења војног рока. Омогућавање предлагачу да служи војни рок у цивилној служби је на правно прихватљив начин прихваћен приговор његове савести, у складу са тада важећим принудно правним прописима и међународним конвенцијама. Предлагач није лишен верских слобода, нити су одлуке донете противно начелима правне државе и опште прихваћеним стандардима људских права и слобода. Сходно наведеном, предлагач није осуђен из верских разлога, па нема законских услова за рехабилитацију предлагача према одредбама члана 1. Закона о рехабилитацији („Службени гласник РС“, број 92/11).

Врховни касациони суд је, применом члана 414. става 1. у вези члана 420. става 6. ЗПП, одлучио као у изреци.

Применом члана 165. става 1. у вези чл. 153. и 154. ЗПП, одбијен је захтев предлагача за накнаду трошкова по ревизији, јер није успео у овом поступку.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**